

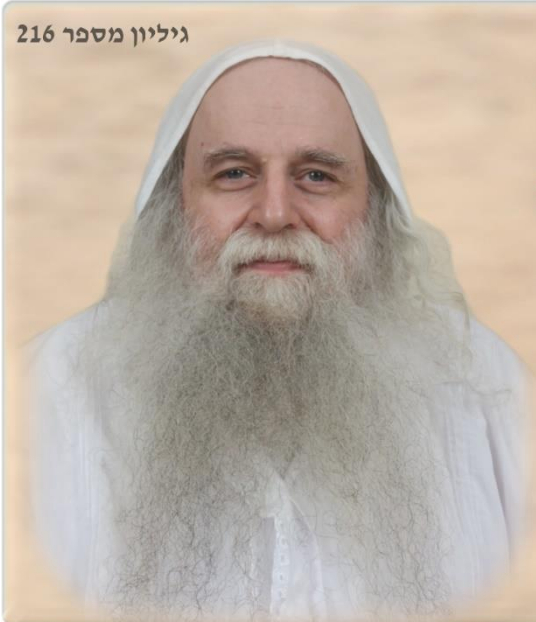

ותן חלקנו בתורתך

מאת כ"ק האדמו"ר מרחלין שליט"א

שיחת התעמקות על פי דרך עץ החיים
פרשת שופטים תשפ"ד

קבלת קהל בתיאום מראש בטל' 02-6520002

www.rachlin.org.il

בהוצאת: אוריאל יעוץ ופתרונות בע"מ

יפה רום 40 ירושלים ת"ן

לקבלת הגיליון למייל: rachlin@rachlin.org.il

© כל הזכויות שמורות לכ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

סרקו להורדה

הערה: מאמר זה הנו תמלול של שיעור בפרשת השבוע שהעביר כ"ק האדמו"ר שליט"א.
לא הוכנסו שינויים על מנת לשמר את הסגנון המקורי.

פרשת שופטים תשפ"ד – סודות המלחמה

ומתגלגל בכל הדורות. ואנחנו מצווים על הגבורה, לא לפחד מהאויבים.

אבא של רבינו הקדוש הבעל שם טוב הקדוש אמר לו לפני שנפטר, רבי אליעזר אמר לבנו הקטן בן החמש, לבעל שם טוב: 'שרוליק, אל תפחד מאף אחד – רק מהקדוש ברוך הוא. אל תפחד מאף אחד, כי הקדוש ברוך הוא אתך'. והבעל שם טוב השתמש בזה הלכה למעשה. הוא היה הולך ליער ולא פחד משום דבר, כי אבא שלו אמר לו לא לפחד כי הקדוש ברוך הוא אתו.

על הענין של לא לפחד צריך להסתכל טוב טוב. זה לא דבר פשוט כל כך, ענין הפחד בכלל, כי כתוב גם "אשרי אדם מפחד תמיד", מפחד לעשות חטאים. אבל גם צריך להזהר, "ונשמרתם מאד". זאת אומרת, אדם לא צריך להכנס למקום סכנה, לסכן את עצמו ולהגיד "אה, אני בוטח בה'", כי אז אם עושים לו נס ומצילים אותו – מנקים לו מזכויותיו. ובכל מקרה השטי"ן מקטרג במקום סכנה. עכשיו, כבר אמרנו: מקום סכנה משתנה מעת לעת, ממקום למקום, מתקופה לתקופה. לפעמים יש מקום שהוא בטוח ואחר כך הופך מסוכן, וגם הפוך.

בענין של לצוות לא לפחד מהאויבים: ברור שכל איש צבא מבין שאם מפחדים מהאויבים זה מגביר מאד את הסכנה, כי העקרון של המלחמה הוא כוחנות – מי יותר גיבור, מי יותר חזק, מי יותר חכם, מי יותר זריז, מי יותר מבין איך לתקוף ואיך להתגונן. על פי הטבע ככה מנצחים.

מובן שאנחנו על פי התורה לא אומרים "פחיי וְעִצְּם יָדִי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה", אלא ה' יתברך "הוא הַנִּתֵּן לָךְ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵיל". דוד המלך לפני שחטא היה יורה חץ אחד והורג אתו אלף שונאים. אחרי שחטא היה יורה חץ אחד והורג שמונה מאות, רק שמונה מאות. אז הוא שאל את ה' יתברך, וה' יתברך אמר לו, 'זה בגלל החטא'.

הנה אם כן, אנחנו רואים שהצלחה במלחמה או ההפך זה בגלל החטא. בזמן של גילוי פנים לכלל עם ישראל, כמו

ערב טוב! שבוע טוב, מה שלומכם? אנחנו כאן ב'ותן חלקנו בתורתך', פרשת שופטים תשפ"ד. ובשם ה' נעשה ונצליח!

הפרשה רצינית מאד, יסודית מאד. אפשר לומר שהיא כוללת בתוכה את כל סדרי המשטר, הממשל, החברה, כל הרשויות, איך הן צריכות להתארגן, איך צריך להתארגן עם ישראל בחיים המשותפים, מי שופט, מי מעניש, על פי מה – כל העניינים. נא לקרוא את הפרשה. יש בה גם כן עניינים של כל מיני הלכות מלחמה, וההבדל בין המלחמה נגד שבעת העממים לבין מלחמה עם עמים רחוקים יותר.

זאת אומרת שהתורה שלנו היא תורת חיים, ולכן היא מתייחסת לכל רבדי החיים, של הפרט ושל הכלל, של עם ישראל ושל האומות. כשהיינו כלולים בנשמת אדם הראשון בגן עדן היתה לנו מלחמה רק עם הנחש הקדמוני, ולצערנו נכשלנו בה. ועכשיו שהתפרדנו לניצוצות הרבה כל נשמות ישראל צריכות להלחם נגד היצר הפרטי והיצר הכללי, עד שנגיע לתיקון השלם, ויש אין סוף של נסיונות, קשיים.

בענין המלחמה הגשמית, ה' יתברך משתמש באומות העולם להעניש את עם ישראל חלילה, אם אנחנו לא מתנהגים על פי התורה. ויש לכל מלחמה ומלחמה בעצם סבות רוחניות למה נגזרת מלחמה על עם ישראל. לפעמים כמובן זה גם לטובה כדי להתחזק ולהתגבר, וזה על פי מה שנקבע למעלה בבית דין של מעלה. תמיד הכל לטובה בסופו של דבר.

האדם לא אוהב מלחמות. אולי אנשי צבא אוהבים מלחמות, מי שלא איש צבא לא אוהב מלחמות, הוא אוהב שגרה, אוהב לעבוד את ה' בשמחה, בשלוה, כמו שביקש יעקב אבינו, "איש תם יֵשֵׁב אֶהְלִים". אבל המציאות של המלחמה היא מציאות מובנית, בדומם-צומח-חי-מדבר כל הזמן יש מלחמה. עד שיגמר היצר הרע, הפרטי והכללי, בגאולה השלמה תמיד יהיו מלחמות כאלו או אחרות, לצערנו. מאז הרצח הראשון של קין הדבר הזה מסתובב

הדין על ידי תשובה. תשובה: תשובה שלמה, תשובה לשם שמים, תשובת כל העולמות כולם, תשובה – תשובה ה"א.

ולכן בעולם כתיקונו, בעצם רק אנשים שאין להם חטאים יוצאים למלחמה, מי שיש לו חטאים לא יוצא. והמלחמות של עם ישראל הם פלאי פלאים, כי ה' יתברך נלחם לנו, אם בגלוי או באופן סמוי. למשל, בקריעת ים סוף כשהמצרים רדפו אחרינו, ה' יתברך נלחם לנו. אפילו המצרים אמרו את זה. זה היה גלוי, היה גלוי הנס של קריעת ים סוף, הצלת ישראל.

וככה בכל דור ודור יש את הנסים שלו לפי המצב של הדור. תמיד יש מקום לטעות, כי יש בחירה חפשית, והנסים לא מבטלים את הבחירה החפשית. הדבר היחיד שיבטל את הבחירה החפשית יהיה כשה' יבטל את היצר הרע הפרטי והכללי, ואז לא צריך בחירה חפשית. כל עוד שצריך בחירה חפשית תמיד אפשר להגיד 'אה, אולי זה בדרך הטבע. אולי כחי ועצם ידי, כן, כי אנחנו גיבורים, אנחנו חכמים ואנחנו חזקים, ועשינו את כל ההשתדלות'.

קודם כל, טוב מאד שעושים את כל ההשתדלות. בדור הזה כמו שלנו בודאי שצריך השתדלות מצוינת בכל דבר, בטח בענין של בטחון. ואוי ואבוי אם לא עושים את ההשתדלות, ראינו מה קורה כשמי שצריך לתפקד לא מתפקד, אז אוי ואבוי, כמו שעושים השתדלות גם ברפואה ובפרנסה ובכל דבר. ה' יעזור.

והאחדות בין הפלגים בעם ישראל, זה הסוד לנצח במלחמות ושלא יהיו אבדות או שיהיו כמה שפחות אבדות – שאם אין שלמות, וכרגע אין לנו שלמות, אז לפחות האחדות והערבות ההדדית הם 'כתריס בפני הפורענות', זה שומר על עם ישראל, נקרא לזה כמו איזו 'כיפת ברזל' רוחנית. זה שומר על עם ישראל.

ולכן היצר הכללי מנסה כל הזמן להרוס את האחדות והערבות ההדדית ואהבת ישראל, ומבלבל את האנשים עם כל מיני דעות וכל מיני השקפות וכל מיני ענינים. וזה כדי להחליש את הענין של האחדות. לכן אנחנו הקטנים כבר לפני הרבה שנים, חיברנו את התפילה לאחדות עם ישראל. אפשר להוריד אותה מהאתר ולהגיד כל יום. זה חשוב מאד! בלי נדר, כמובן.

ואהבת הזולת – זה חשוב מאד בלי קשר למלחמה, זה כשלעצמו כבר מונע ענשים ושפיכות דמים וצרות צרורות. בזמן של מלחמה צריך להתאחד עוד יותר, ולהזהר מאד במה שאומרים, כל מלה יש לה משמעות! לא רק בעולם הזה בודאי שיש לזה משמעות, גם בעולמות העליונים זה יכול לגרום חלילה לקטרוגים ולגזירות, רחמנא לצלן, מסוכן מאד. כמה שהאדם חשוב יותר – זה מסוכן יותר, צריך לשמור על הפה שלו יותר, מלה אחת לא במקום זה מסוכן מאד.

הנה, מי שרוצה דוגמא, אז הושע הנביא כשה' אמר לו שילך לבדוק את החטאים של ישראל והוא אמר לו, במלים שלי, כן? 'ה' יתברך, כל העולם שלך. חפש אומה אחרת אם האומה היהודית לא מתנהגת יפה'. על הדיבורים האלה נגזרו שלש גזירות על עם ישראל, רחמנא לצלן, והוא היה צריך לעבור את סדרת התשובה שלו, הנביא, עד שבסוף ה' אמר לו והוא ביקש רחמים והתבטלו הגזירות – רק בגלל

שהיה למשל אצל עכן, כן? עם יהושע בן נון, שבגלל עכן נהרגו מישראל במלחמה – אז רואים שאפילו אחד שפוגם ועושה דברים חמורים פוגע בכל התוצאות של המלחמה, מפני ש"כל ישראל ערבים זה בזה".

מובן שהכל משמים, הכל במדויק, מי שצריך ללכת למלחמה ומי שצריך לנצח במלחמה, ולא עלינו מי שצריך ליפול במלחמה או כל הדברים האלה – זה משמים. וצריך לפעול לפי חוקי המלחמה, גם הלכות המלחמה – וגם לפי ההשתדלויות הנכונות במלחמה, ולכן לומדים את המקצוע הזה, מכשירים את החיילים ואת המפקדים.

ה' יעזור, אנחנו בזמן מלחמה ולא רואים את הסוף, וה' ירחם על עמו ישראל. אז מה אנחנו האנשים שעוסקים בעבודת ה' יכולים לעשות? – להתפלל, ללמוד, להתגבר כארי לעבודתו יתברך, לכוון ולהיות קדושים יותר, שיהיו יותר זכויות לעם ישראל, להדריך את הדור, להדריך את האנשים הצעירים איך לתקן את עצמם, איך להתגבר.

אז ענין הפחד, יש בזה ויכוח בין אנשי הצבא אם טוב שיש פחד או שזה לא טוב. אז יש אומרים שמי שאין לו פחד הוא במצב מסוכן מאד, כי הוא לא נוהר והוא יכול לעשות דברים לא שקולים. איך בכלל מתקבלות החלטות בשדה הקרב? הרי יש תכנית, יש מכל מיני דרגות ששולטים על כל מיני כחות, כל מיני ממונים. אחר כך יש את ההתרחשויות בשטח, שהן לא תמיד לפי התכנית. בדרך כלל הן לא לפי התכנית, כי אתה לא נלחם עם עצמך, אתה נלחם עם האויב, וגם לאויב יש תכניות שלו. אז לפעמים באמת הגבורה של כמה חיילים והאחדות ביניהם והתושיה, בדרך הטבע, הם המכריעים את הקרב. ואם החיילים יפחדו וכל אחד יתחיל לברוח, זה הסוף. אז זה נותן כח.

זה דבר עמוק מאד, מאד מאד, מאד, כל הסוד של המלחמה. בטח אם היו שואלים בשר ודם, הוא היה אומר 'מי צריך מלחמות? חבל שקיים הדבר הזה. לא הגיוני הדבר הזה'. באמת הרבה מלחמות שאתה רואה, אתה אומר למה הם נלחמים? למה שונאים אחד את השני? למה הורגים אחד את השני? למה לא לחיות בשלום, באחדות, באחוה, בשכנות, למה? התשובה: נסתרות דרכי ה', זה א'. ב', יש את היצר הרע הפרטי והכללי והוא נלחם והוא לא שואל אותך, גם השונאים לא שואלים.

והסוד הזה שאנשים הולכים להלחם הוא מזעזע מאד, מזעזע מאד, עמוק מאד, קשה מאד, לא נתפס בכלל. ככל שאדם מתבגר זה יותר ויותר מחריד אותו, פחות הגיון הוא מוצא בזה, כי הוא כבר ראה מלחמות ועוד מלחמות ועוד מלחמות. אבל זה הטבע כרגע של העולם. עד הגאולה השלמה זה הטבע וצריך להתגונן, "בא להרגך השכם להרגו", ברור. אי אפשר להתעלם מהמציאות.

ה' יתברך מנהיג את העולם בשלשה קוים: קו ימין, קו שמאל, קו אמצעי – חסד, דין ורחמים. ויש גם דין, אין מה לעשות. אי אפשר לבטל את הדין לגמרי. אפשר להמתיק את הדינים, אי אפשר לבטל אותם, כי אם מבטלים את הדינים מתבטל העולם – כי כל העולם נברא על ידי צמצום, והצמצום קשור לענין של הדין, שמצמצם ונותן גבול. אז אי אפשר לבטל את הדין לגמרי, אבל אפשר להמתיק את

"נְעֻשֵׁית הַיָּשָׁר הַטּוֹב" – טובים, ישרים, בעלי מדות טובות, מאמינים בבורא עולם, מתפללים אליו, נותנים דוגמה טובה.

אנשים נידונים, כולם נידונים, כל הבריות נידונות, הכל. שום דבר לא יכול לברוח מהדין. אז כולם צריכים לקחת את זה בחשבון. פה אפשר לעשות כל מיני קונצסים וכל מיני הצגות, אבל בסופו של דבר בן אדם נידון על מה שאמר, על מה שעשה, על מה שלא עשה. "מֵאֵד מֵאֵד הָיִי שֶׁפָּל רוּחַ, שְׁתִּקְוֹת אֲנֹשׁ רָמָה".

עם כל זה צריך להחזיק גם כן באמונה ובטחון בה' ובישועתו, ולהשתדל לא להכנס לדכאון, להיות בשמחה אף על פי ולמרות הכל – שמחה של קדושה, שמחה לשם שמים. אם אין שמחה, יש הסתלקות השכינה, וזה לא טוב. "עֲזַ וְחֻדְנָה בְּמִקְמוֹ". עז – כח, עזות דקדושה ושמחה במקומו. ולדעת שאין מות. המות הוא רק דמיון. רק הגוף מת. הנפש – רוח – נשמה – חיה – יחידה, הם נשארים לנצח, הם לא מתים. וזה אולי יכול לנחם, יכול לנחם לא עלינו מי שנפל לו יקיר וקרוב וכן הלאה. והיסורים לא באים סתם. הם מכפרים על האדם, על משפחתו ועל עם ישראל כולו, ועל העולם כולו מכפרים, לצערנו. שלא נצטרך יסורים, כי אי אפשר לעמוד ביסורים.

ה' יעזור שנהיה "גִּבְרֵי כַח עֹשֵׂי דְבָרָו לְשִׁמְעַ בְּקוֹל דְּבָרָו", "איזהו גבור? הכובש את יצרו", ונדע ימים טובים! ויבוא במהרה הגואל ברחמים ובעימים.

לחיים, לחיים, לחיים! להתחזק בעבודתו יתברך.

להפיץ את מעינות 'דרך עץ החיים' בכל מקום ובכל אתר לזיכוי הרבים.

שבת שלום ומבורך לכל בית ישראל.

אילו מלים שהוא אמר. כמובן, אם הוא היה איש פשוט, המלים היו משפיעות פחות. בגלל שהוא היה אז זקן הנביאים, זה לא פשוט, לא פשוט.

אז גם אנשים שהם חשובים בעיני חולין, לא דוקא בעיני תורה, צריכים להזהר מאד במה שהם אומרים – כמובן, חכמים עוד יותר, "חכמים, הִזְהָרוּ בדבריהם", בטח בזמן כזה כשהכל תלוי בחוט השערה.

איך נתמודד עם המציאות המתמשכת? לא פשוט בכלל. מצד אחד, יש לנו מדינה אחרי אלפיים שנה, מדינה עצמאית יחסית, אין שום דבר עצמאי לגמרי, אבל יחסית. מצד שני, עדיין הגזירה של שעבוד מלכויות קיימת, זו גם עובדה שאנחנו תלויים באומות וגם האיומים לא נגמרו, לא נגמרו, "וַתְּהִי הַקְּאָמֶת נְעֻדָּתָ" – "עֲדָרִים עֲדָרִים", עדיין המוחין הקדישין לא התפשטו בכל עם ישראל, לא כל עם ישראל זכה להבנות באופן רוחני על פי האמת כראוי, להבין את העניינים לעמקם ולחיות על פיהם, לא, עדיין לא. בטח יש התקדמות עצומה, התקדמות אבל לא מספיק.

ולכן אנחנו בזמן של לידה, ולא לידה קלה בינתיים. "עת צרה היא ליעקב". זה חבלי משיח. אנחנו בחבלי משיח צריכים לעזור, אנחנו כמו המילדות, צריכים לעזור שיבוא משיח ברחמים ובעימים ובקלות, בלי צרות, כי "כִּשְׁל פַּח הַסֶּבֶל" ועם ישראל למטה מאד מאד ועם נסיונות קשים מאד בִּפְרֵט וּבְכָלֵל. וצריך לאחד כחות ומוחות ומעשים ודיבורים כדי שה' יתברך יראה שאנחנו "כאיש אחד בלב אחד", ויגאל אותנו ברחמים ויציל אותנו מכל השונאים והרודפים, למען שמו באהבה, שהאמת תתגלה.

בכלל יש ציווי על כל האנשים להיות טובים. גם עם ישראל גם אומות העולם צריכים להיות טובים, אנשים טובים,

תפילה לאחדות עם ישראל

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א

אמרו נא תפילה זו בכוונה עצומה בכל יום חוץ מבשבתות ובחגים ובימים שאין אומרים בהם תחנון. אפשר לומר את התפילה מחצות לילה ועד שקיעה.

ריבוננו של עולם, רחם עלינו. רחם על עמך, חמול על נחלתך. עשה למען שמך! אתה אבינו, אנו בניך, יודעים אנו שרצונך שנהיה מאוחדים כמו אחים נאמנים. יודעים אנו כמה יקר הדבר לפניך, כי על כך נחרב ביתך! והסתרת פניך מאתנו. אנו רוצים לעשות לך נחת רוח אמיתי ואיךסופי. אך אוי לנו, אוי לנו, אוי לנו! אין לנו כח לגבור על יצרנו. אין לנו חכמה, בינה ודעת להילחם מלחמתך ולנצח את יצרנו, אוי לנו שגבר בגלל עוונותינו! אך הבט נא על אבותינו הקדושים, שירשנו מהם לב טהור ורצון איךסופי לעשות לך נחת רוח. לבנו יודע את האמת, לבנו בווער באהבת ישראל, לבנו בווער באהבת חינום! אך קשה מפאת היצר להשליט את השגת ליבנו על כל מעשינו, דיבורינו ומחשבותינו!

אנו עושים מאמצים להתגבר ולנצח את היצר, למען עשות לך נחת רוח! אך ריבוננו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאם לא נתפלל אליך שנצליח, ותשמע תפילתנו, לא נוכל לו! כי רבו תחבולותינו! ואנחנו רק בשר ודם, ואתה מלכנו ויודע את יצרנו! שלח נא לנו לב טהור, לב אוהב, לעבדך באמת! רחם ועזור לנו להגיע לאהבת ישראל אמיתית, שאינה תלויה בדבר! ולא על ידי יסורים וחוליים רעים! חכמינו ז"ל התפללו על ביטול יצר הרע של עבודה זרה, ונענו! בטל נא מעלינו את היצר של מחלוקת ושנאת חינום, כי דלונו מאד! אנא רחם עלינו! יהי רצון מלפניך ריבוננו של עולם, שנרצה בלב שלם בתיקונו של כל יהודי, ונתן את כוחנו, את כל נשמתנו, להצלת והצלחת כל היהודים בגשמיות וברוחניות! כי יקר לנו תיקונו של כל יהודי. קרב את כולנו לאהבה וליראה את שמך! מתוך אחדות שלמה!

יהי רצון שנוכל לאהוב כל יהודי באשר הוא, למרות השוני בשורש ובסוגי הנשמות, למרות השוני בדרגות התיקון, למרות כל המכשולים, ונהיה לאגודה אחת, לעשות רצונך בלב שלם!

רחם עלינו כי אין בנו מעשים! עשה עמנו צדקה וחסד והושיענו!

מתוך נפשי – חודש אלול, נקודות להתחזקות

מאת כ"ק האדמו"ר רבי פינחס דניאל הכהן רחלין שליט"א
ל' מנחם אב תשפ"ד

לעילוי נשמות הנופלים · לרפואת הפצועים · להחזרת החטופים · לשמירה על החיילים.

- א. דרך הסבך העבות של החיים הולך ופורץ לו דרך אורו של משיח, "קמעא קמעא" "עד נכון היום". אי אפשר לעצור זאת. זאת התעוררות מלמעלה – רחמי שמים על בניו של מקום ית'!
- ב. "הרבה שלוחים למקום" – ולא מעט שלוחים ליצר הרע הכללי.
- ג. אין מנוחה ואין שגרה עד הגאולה השלמה. עלינו לזרום ולשרוד למען שמו באהבה. הנסיונות קשים, הכאבים עצומים. הם מבשרים את התקרבות זמן הגאולה.
- ד. צריך הכנת הכלים כדי למנוע שבירת הכלים, ח"ו.
- ה. כדי שהנשמות יתמודדו בהצלחה בתהליך של חבלי משיח אנו מפיצים את 'מעיינות דרך עץ החיים'.
- ו. "האמת נעדרת" – "עדרים עדרים". וזה כואב ומבלבל. אך יש בהסתר פנים זה מטרה, והיא שנבין שאיננו מבינים, שנתבטל לפני אבינו שבשמים ושנחזק אחד את השני – כי כולנו, כל עם ישראל, צוות אחד, נשמה ענקית אחת, נשמת אדם הראשון.
- ז. ה' ית' אינו שוכח את עמו ואינו מזניח את עמו ח"ו, ואינו משנה את תורתו. עם הנצח – תורת הנצח!
- ח. כל הקשיים באים כדי לנסות את האדם ולראות אם ידבק בה' ית', יאמין בו ויבטח בו – או לא.
- ט. אל תחפשו צדק גלוי וברור – כי אנו בהסתר פנים. חפשו רק כיצד לדבוק בו ית' בכל הכח, המח, הלב והמעשים, בתוך כל המערבולת הקשה של תקופתנו. יש להדבק בו ית' מעל טעם ודעת! חודש אלול הוא זמן מסוגל לכך.
- י. אם יש אחדות וערבות הדדית – הקשיים, הנסיונות והקרבנות יפחתו, כי הדינים יומתקו, בס"ד.
- יא. אל תמהרו לכעוס! אל תמהרו לריב! אל תמהרו לקנא! סבלנות. הבנה. "ותשובה ותפלה וצדקה מעבירין את רע הגזירה".
- יב. יש לגרוס הרבה בפרד"ס התורה, ולגנוב כל דקה! – לגרוס גם בלי להבין הכל, ללמוד עם הלב. על מנת לעשות לו נחת רוח, ית' שמו. כאשר נוגעים בכל פרד"ס התורה זה עושה תיקון עצום לנרנח"י של האדם – ובכל העולמות כולם. וזה מביא סיעתא דשמיא מיידית, בכל ענין וגם בלימוד התורה, אור ה' ית' מתגלה בתוך הלב, ומגן על האדם ועל כל הדור.
- יג. צריך ללמוד בעונה, בטהרה, ובשמחה, מתוך הלב הטהור.
- יד. אין ליפול לעצבות – כי העצבות מביאה את האדם לכפירה ר"ל. והכפירה מביאה את האדם לניתוק מהשורש העליון, לחושך נורא ולאבדון, ר"ל.
- טו. זמן של חבלי משיח הוא זמן קשה – זמן של 'הגשת החשבון' על חטאים רבים, מגלגול זה ומגלגולים קודמים. מפני האצת הזמן, מתרבים הקשים והענשים, ר"ל. לכן אין להרהר אחר מדותיו ועל הנהגתו ית' – כי אם לתקן עצמו ולזכות את הרבים, ולהתפלל מתוך ענוה שה' ית' ירחם על דורנו המסכן והיתום.
- טז. על האדם להשתדל להאיר לזולת! – לעודד לעזור, לתמוך, להקשיב, לחזק. זהו זמן של פיקוח נפש לפרט ולכלל, בגשמיות וברוחניות. יש להתאחד ולהאיר עד יעבור זעם.
- יז. הרבו באמירת תהלים, מעומק הלב.
- יח. אין לקטרג על הזולת. צריך לראות מעלת חברו וחסרונות עצמו.
- יט. כל איש ציבור נושא בעול קשה מנשוא – והוא גם אדם, עם כל הקשיים שיש לאדם. לכן יש להתפלל על מנהיגי הציבור שה' ית' יעזור להם להנהיג נכונה את עם הקודש.
- כ. יש לרחם על הבריות! לרחם על הבריות!
- כא. מצוה לשמור על הפה, מדובר בסכנת נפשות! ולא להוציא שם רע על הזולת.
- כב. שמרו על שלום בית מכל משמר! התעניינו כל יום בכל בני הבית, שאלו לשלומם, עזרו להם בכל.
- כג. ברחו מן המחלוקת. הזהרו שלא להגרר אליה.
- כד. למרות הכל – יש לשמור על השמחה ועל קרבת ה' ית'.
- כה. גרש את היצר הרע. אל תאפשר לו להשתלט. קטרג עליו ואמור: "אבא שבשמים, גער נא ביצר הרע שיעזוב אותי בשקט לעבוד אותך כראוי!"
- כו. אנו בזמן חשוב ביותר – עלינו להתחזק כל יום בעבודתו ית'!

לחיים! לחיים! לחיים! הפיצו בכל זמן ובכל מקום את מעיינות 'דרך עץ החיים', לזיכוי הרבים, למען שמו באהבה!

לחיים! לחיים! לחיים! לקדש את החושים, לשמור על המחשבה – להתקדש למען שמו באהבה!